

SUOMEN EKUMEEENISEN NEUVOSTON JULKAISUJA CXXII

CHARTA OECUMENICA

**Ohjeet kirkkojen kasvavalle yhteistyölle
Euroopassa 2025**

Charta Oecumenica. Ohjeet kirkkojen kasvavalle yhteistyölle Euroopassa 2025

© Suomen Ekumeenisen Neuvoston julkaisuja

Alkuperäisteos: Charta Oecumenica

Guidelines for the Growing Cooperation among the Churches in Europe 2025.

Conference of European Churches & Council of European Bishops' Conferences

Suomennos englannin kielestä: Tomi Karttunen

Taitto: Emma Martikainen

Kansikuvan ikoni: Kristus Kaikkivaltias, Nikos Kosmidis. Euroopan kirkkojen konferenssi.

ISBN 978-952-9529-86-5 (PDF, saavutettava)

ISSN 2670-2665 (verkkojulkaisu)

Helsinki 2026

SISÄLLYS

ESIPUHE JA SUOSITUS	4
JOHDANTO JA YLEISET HUOMAUTUKSET	6
I. ME USKOMME ”YHTEEN, PYHÄÄN, KATOLISEEN JA APOSTOLISEEN KIRKKOON”	8
1. Kutsuttuina yhdessä ykseyteen uskossa	8
II. MATKALLA KOHTI KIRKKOJEN NÄKYVÄÄ YKSEYTTÄ	10
2. Kuunnellen Jumalan sanaa ja rukoillen yhdessä	10
3. Liikkeessä toisiamme kohti	11
4. Todistaen yhdessä	12
5. Jatkaen dialogia ja toimien yhdessä	13
6. Nuoret kirkoissa ja ekumeniassa	15
III. KOHTAAMISEN ULOTTUVUUDET EUROOPASSA	16
7. Osallistuminen Euroopan rakentamiseen muuttuvassa maailmassa	16
8. Suhteiden vahvistaminen juutalaisiin ja juutalaisuuteen	18
9. Suhteiden vahvistaminen muslimien ja islamin kanssa	19
10. Vuorovaikutus muiden uskontojen ja maailmankatsomusten kanssa	20
IV. YHTEISEN VASTUUN JA TOIMINNAN ALUEET EUROOPASSA	22
11. Edistäen rauhaa ja sovintoa	22
12. Varjellen luomakuntaa	23
13. Matkaten yhdessä maahanmuuttajien, pakolaisten ja kotinsa menettäneiden kanssa	24
14. Vuorovaikutus uusien teknologioiden kanssa	26

ESIPUHE JA SUOSITUS

*”Kunnia olkoon Isälle,
ja Pojalle,
ja Pyhälle Hengelle”*

Euroopan kirkkojen konferenssina (EKK) ja Euroopan piispainkokousten neuvostona (CCEE) kiitämme Jumalaa Euroopan kirkkojen kasvavasta yhteydestä Charta Oecumenican allekirjoittamisen jälkeen vuonna 2001. Yli kahden vuosikymmenen ajan Charta on ollut merkittävä väline ekumeenisen kehityksen tukemisessa ja muovamisessa monilla Euroopan alueilla.

Charta Oecumenica on otettu vastaan eri tavoin eri kirkkoissa Euroopassa. Joillakin alueilla sitä on käytetty vähän; toisilla se on tarjonnut perustan ekumeeniseen keskustelulle ja yhteistyölle. Chartaa on hyödynnetty ekumeenisten kumppanuuksien tai sopimusten luomisessa, hankkeiden ja tapahtumien inspiroimisessa sekä kastetta koskevan keskinäisen tunnustamisen edistämisessä kirkkojen välillä alueellisella tasolla.

Vuodesta 2001, jolloin Charta Oecumenica allekirjoitettiin, Eurooppa, kirkot ja ekumenia ovat muuttuneet. Näiden muutosten edessä olemme tunnistanee tarpeen päivittää Charta Oecumenican tekstiä. Tämä päivitys heijastaa jatkuvaa toivoamme ja työtämme kohti syvempää yhteyttä kirkkojemme moninaisuudessa, kuunnellen Kristuksen rukousta, että ”he kaikki olisivat yhtä” (Joh. 17:21).

Kiitämme luottamuksesta ja ystävyyydestä, mahdollisuuksista kuunnella yhdessä Jumalan sanaa sekä todistaa ja toimia yhdessä. Samalla tunnustamme ja pahoittelemme kirkkojen välisten jakolinjojen jatkumista sekä inhimillisiä puutteitamme uskossa, rakkaudessa ja toivossa. Hyväksymme tämän päivitetyn Chartan luottamuksessa siihen, että Jumala johdattaa meitä yhteisellä matkallamme kohti syvempää yhteyttä ja ymmärrystä sekä tukee meitä yhteisessä vastuussamme – ei vain toisistamme, vaan myös Euroopan ja maailman tulevaisuudesta.

”Jeesus Kristus, yhden kirkon Herra, on suurin toivomme sovinnosta ja rauhasta. Hänen nimessään sitoudumme jatkamaan yhteistä tietämme Euroopassa. Rukoilemme Jumalan johdatusta Pyhän Hengen voimassa. Jumala tehköön meidät täydellisiksi kaikissa hyvissä töissä ja hyväksyköön yksimielisyytemme ihmisinä, jotka on tehty yhdeksi Isän, Pojan ja Pyhän Hengen ykseydessä. Aamen.”

Euroopan kirkkojen konferenssin ja Euroopan piispainkokousten neuvoston puheenjohtajina suosittelemme tätä päivitettyä Charta Oecumenican versiota kaikille Euroopan kirkkoille ja piispainkokouksille, jotta se otettaisiin käyttöön ja mukautettaisiin kunkin paikalliseen kontekstiin.

Tämän suosituksen myötä allekirjoitamme päivitetyn Charta Oecumenican keskiviikkona 5. marraskuuta vuonna 2025, ensimmäisen ekumeenisen kirkolliskokouksen 1700-vuotisjuhlavuonna.

Rooma 5. marraskuuta 2025

+ Nikitas

Thyateiran ja Ison-Britannian
arkkipiispa

Euroopan kirkkojen konferenssin
pj

+ Gintaras Grušas

Vilnan arkkipiispa

Euroopan piispainkokousten
neuvoston pj.

JOHDANTO JA YLEISET HUOMAUTUKSET

Päivitetyn Charta Oecumenican laatimisen toive liittyy moniin muutoksiin, joita Eurooppa, kirkot ja ekumenia ovat kokeneet viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Kristittyinä katsomme toiveikkaina tulevaisuuteen, sillä elämme Jumalan valtakunnan odotuksessa – valtakunnan, joka on vielä tulossa ja jo läsnä tässä maailmassa. Me – Chartan allekirjoittajat, EKK ja CCEE – tunnustamme Kristuksen evankeliumin hedelmät yhteiskuntiemme elämässä. Silti tiedotamme myös, että ilmastokriisi on käynyt yhä kiireellisemmäksi haasteeksi; sota, pakolaisuus, köyhyys, populismi, uskonnon väärinkäyttö ja monet toisiinsa liittyvät vaikeudet ovat aiheuttaneet suurta kärsimystä ja ahdistusta. Nopea teknologinen kehitys on muuttanut todellisuuttamme tavoilla, joita yritämme yhä ymmärtää. Eurooppa on myös yhä maallistuneempi, ja useimmilla alueilla kirkkojen roolia ei enää voida pitää itsestään selvänä. Tämän vaikutusvallan menetyksen taustalla on monia syitä, joista yksi on uskottavuuden puute kirkkojen henkilökohtaisista ja rakenteellisista synneistä johtuen.

Tässä tilanteessa ekumeenisen jakamisen tarve on tullut entistä ilmeisemmäksi. Tehtävämme tänään on todistaa uskostamme käymällä vuoropuhelua – myös kristillisten yhteyksien ulkopuolella – ja palvelemalla Euroopan kansoja Atlantilta Uralille, Nordkappista Välimerelle. Samoin kuin tämä laaja Euroopan ymmärrys, Charta todistaa Kristuksen yhdestä maailmanlaajasta kirkosta, joka ilmenee erilaisissa paikalliskirkoissa. Kutsumme kaikki kirkot, kirkkojen neuvostot, ekumeeniset elimet ja aloitteet liittymään päivitettyyn Chartaan.

Päivitetty Charta noudattaa uutta järjestystä: aloitamme uskostamme, Jumalan sanan kuuntelemisesta ja yhteisestä todistuksesta, tunnistamme kohtaamisen alueet ja lopuksi käsittelemme yhteisen vastuun ja toiminnan kenttiä Euroopassa. Joillakin näistä alueista oli tarpeen lisätä uusia lukuja, kuten rauhasta ja sovinnosta, muuttoliikkeestä sekä uusista teknologioista. Tunnustaen nuorten keskeisen roolin kirkoissa ja ekumeniassa omistimme erillisen luvun nuorille ja

heidän osallistumiselleen. Lisäksi päivitetty Charta sisältää enemmän ja yksityiskohtaisempia sitoumuksia. Ne heijastavat ekumeenisten suhteiden kasvua, mutta myös niiden moninaistumista. Samalla sitoumukset sisältävät konkreettisia suosituksia, jotka rohkaisevat kirkkoja ja ekumeenisia toimijoita ottamaan käytännön askeleita ja hyödyntämään Chartaa kokonaisuutena tai osittain, riippuen heidän konteksteistaan, tilanteistaan ja tarpeistaan.

Vaikka päivitystä johti EKK:n ja CCEE:n yhteinen työryhmä, kirkot ja ekumeeniset elimet eri puolilla Eurooppaa osoittivat suurta kiinnostusta ja sitoutumista konsultointiprosessiin, joka vaikutti tähän tarkistettuun tekstiin. Heidän laaja ja syvälinen osallistumisensa, oivaltavat kommenttinsa sekä hienovaraiset ja rakentavat vastauksensa olivat ratkaisevia päivitysprosessissa. Lisäksi heidän panoksensa todistavat hedelmistä, joita voi syntyä sitoutumisesta tekstiin ja sen sitoumuksiin. Toivomme, että tällainen sitoutuminen jatkuu.

Kuten ennenkin, päivitetty Charta Oecumenica hahmottaa kaikkien Euroopan kirkkojen keskeiset ekumeeniset vastuut, joista ohjeet ja sitoumukset seuraavat. Chartan tarkoituksena on edistää ekumeenista vuoropuhelun ja yhteistyön kulttuuria kaikilla kirkollisen elämän tasoilla sekä tarjota sovitut kriteerit tälle kulttuurille. Tiedostamme kuitenkin, ettei sillä ole opillista tai dogmaattista luonnetta, eikä se ole oikeudellisesti sitova kirkon lain mukaan. Sen auktoriteetti ja tarkoitus perustuvat Euroopan kirkkojen ja ekumeenisten organisaatioiden vapaaehtoiseen sitoutumiseen käyttää, mukauttaa ja toteuttaa Chartaa tavoilla, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja hedelmällisiä eri tasoilla ja eri konteksteissa. Tämä päivitetty versio pyrkii jatkamaan alkuperäisen Charta Oecumenican henkeä ja perintöä sekä edistämään sen jatkuvaa merkitystä ja hyödyllisyyttä.

I. ME USKOMME ”YHTEEN, PYHÄÄN, KATOLISEEN JA APOSTOLISEEN KIRKKOON”

”Pyrkikää rauhan yhdyssiteellä säilyttämään Hengen luoma ykseys. On vain yksi ruumis ja yksi Henki, niin kuin myös se toivo, johon teidät on kutsuttu, on yksi. Yksi on Herra, yksi usko, yksi kaste! Yksi on Jumala, kaikkien Isä! Hän hallitsee kaikkea, vaikuttaa kaikessa ja on kaikessa.” (Efesolaiskirje 4:3–6)

1. Kutsuttuina yhdessä ykseyteen uskossa

Evankeliumin sanoman mukaisesti, Jeesuksen Kristuksen kautta, Pyhän Raamatun todistuksen mukaan ja ekumeenisessa Nikean–Konstantinopolin uskontunnustuksessa (325/381) ilmaistuna, me uskomme yhteen Jumalaan, ”Isään, Kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan”; yhteen Herraan Jeesukseen Kristukseen, joka lihaksitulemisen, ristiinnaulitsemisen ja ylösnousemuksen kautta paljastaa meille Jumalan rakkauden ja sovituksen salaisuuden; ja Pyhään Henkeen, ”elämän antajaan”, joka vetää meidät elämään *koinoniassa* (yhteydessä ja osallistuvassa jakamisessa) Hänen ja kaikkien Jumalan ihmisten kanssa. Koska tunnustamme ”yhden, pyhän, kato-lisen ja apostolisen kirkon”, tärkein ekumeeninen tehtävämme on tehdä tämä ykseys näkyväksi.

Kuuliaisuudessa Kristuksen antamalle lähetyskäskee ja Pyhän Hengen vaikutuksen (Apt. 2:46–47) mukaisesti olemme valmiit ”julistamaan hyvää sanomaa kaikille luoduille” (Mark. 16:15), erityisesti kaikille Euroopan kansoille – ja julistamaan sitä yhdessä. Uskomme ja koemme jo nyt tämän hyvän sanoman julistamisen (*kerygma*) mahdollisena merkinä ja lähteenä ykseydellemme, joka on aina Jumalan lahja.

Kuitenkin jotkin erot ovat esteitä näkyvälle ykseydelle, muun muassa käsityksemme kirkosta, sakramenteista ja virasta. Kadumme näitä syvästi, sillä tiedämme, että se, mikä meitä yhdistää, on syvempää ja suurempaa kuin kaikki, mikä meitä erottaa.

Me sitoudumme

- seuraamaan apostolista kehotusta ykseyteen ja vahvistamaan yhteistä opetuslapseutta Kristuksessa;
- katumaan ja etsimään anteeksiantoa ja sovintoa, tehden kaikkemme voittaaksemme kirkkoja erottavat jakolinjat;
- tunnistamaan ja omaksumaan sen moninaisuuden, joka ilmentää Jumalan rikasta tarkoitusta;
- jatkamaan näkyvän ykseyden etsimistä Jeesuksen Kristuksen kirkossa yhdessä uskossa, Jumalan sanan kuuliaisuudessa, Pyhän Hengen johdatuksessa, edeten kohti kas-teen vastavuoroista tunnustamista, ehtoollisyhteyttä sekä yhteistä todistusta ja palvelua.

II. MATKALLA KOHTI KIRKKOJEN NÄKYVÄÄ YKSEYTTÄ

*”Kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos te rakastatte toisianne.”
(Joh. 13:35)*

2. Kuunnellen Jumalan sanaa ja rukoillen yhdessä

Ekumeeninen liike on Pyhän Hengen työtä, joka rohkaisee uskovia ja kirkkoja kasvamaan rakkaudessa toisiaan kohtaan ja vastaamaan kutsuun ykseyteen. Se elää siitä, että kuulemme Jumalan sanan ja annamme Pyhän Hengen vaikuttaa meissä ja meidän kauttamme. Jumalan armon voimassa monet erilaiset aloitteet pyrkivät rukouksen ja jumalanpalveluksen kautta syventämään kirkkojen välistä hengelistä yhteyttä, rukoillen Kristuksen kirkon näkyvän ykseyden puolesta.

Tietäen, että ”yhdessä Hengessä meidät kaikki kastettiin yhdeksi ruumiiksi” (1. Kor. 12:13), juhlimme toivon merkkejä: Kuuntelemme Jumalan sanaa yhdessä, jotkut käyttäen yhteisiä raamatunkäännöksiä ja lukukalentereita. Rukoilemme sanoilla, jotka Herramme meille opetti, tutkimme Raamattua yhdessä, vietämme jumalanpalvelusta yhdessä, kokoonnumme ekumeenisiin rukouksiin ja vietämme yhdessä kristittyjen ykseyden rukousviikkoa. Huolimatta merkittävistä ponnisteluista ehtoollisyhteyden ja vieraanvaraisuuden edistämiseksi jakolinjat kuitenkin säilyvät. Kristilliset kirkot ja kirkkojen väliset perheet elävät tämän kivun kanssa.

Me sitoudumme

- kuuntelemaan Pyhää Henkeä ja jakamaan hengellisiä lahjoja;
- lukemaan ja tutkimaan Raamattua sekä yhdessä tulkitsemaan Jumalan sanaa;
- oppimaan tuntemaan ja arvostamaan jumalanpalvelusta ja muita hengellisen elämän muotoja, joita muissa kirkkoissa harjoitetaan;
- kokoontumaan rukoilemaan yhdessä ja toistemme puolesta sekä kristittyjen ykseyden puolesta;
- jatkamaan etenemistä kohti vastavuoroista ehtoollisvieraanvaraisuutta ja -yhteyttä;
- rohkaisemaan yhteisten raamatunkäännösten ja virsikirjojen käyttöä.

3. Liikkeessä toisiamme kohti

Evangeliumin hengessä haluamme todistaa kristittyjen ykseydestä ja yhteydestä. Samalla tunnustamme historialliset ja nykyiset jakolinjat, jotka estävät yhteistä todistustamme maailmassa. Tiedostamme, että ihmisen syyllisyys, rakkauden puute sekä uskon ja kirkon väärinkäyttö poliittisiin ja itsekkäisiin tarkoituksiin ovat vakavasti vahingoittaneet kristillisen todistuksen uskottavuutta. Siksi ekumenia alkaa sydämen uudistumisesta, rakkauden kulttuurin luomisesta sekä vieraanvaraisuuden ja luottamuksen edistämisestä.

Perustuen Jeesuksen Kristuksen evankeliumiin etsimme sovintoa toistemme ja historiamme kanssa. Jatkamme toistemme teologioiden ja perinteiden ymmärtämisen syventämistä.

Me sitoudumme

- edistämään yhteistä uskonhistoriamme tutkimista, muis-tojen parantamista ja sovintoa;
- työskentelemään keskinäisten tuomioiden kumoamiseksi;
- voittamaan jokaisessa kirkossa omavaraisuuden, eristäy-tymisen, välinpitämättömyyden tai ennakkoluulojen kiu-saukset;
- jatkamaan pyrkimystä syvempään ymmärrykseen kristil-listen perinteiden välillä ja edistämään ekumeenisia dialo-geja;
- edistämään ekumeenista avoimuutta ja yhteistyötä dia-koniassa, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden aloitteissa sekä kristillisessä ja teologisessa koulutuksessa, opetuk-sessa ja tutkimuksessa.

4. Todistaen yhdessä

Evangeliumin julistus alkaa todistuksesta sekä sanoin että teoin. Tun-nustamme Euroopan viimeaikaisen historian, jossa korostuvat seku-larisaatio, pluralismi ja individualismi. Otamme huomioon myös val-tioiden ja uskontojen moninaiset ja monimutkaiset suhteet Euroopan maissa. Siksi on elintärkeää todistaa tavoilla, jotka ovat puhuttelevia ja panevat merkille erilaiset kontekstit ja tarpeet.

Me uskomme, että ihmisarvo ja vapaus kumpuavat siitä, että meidät on luotu Jumalan kuvaksi. Todistuksemme kunnioittaa siksi uskonnonvapautta, joka on olennainen osa vastausta evangeliumin kutsuun. Tämä tarkoittaa, että pidättäydymme painostamasta ihmi-siä kääntymään moraalisella pakolla tai aineellisilla houkuttimilla, samalla kun emme estä ketään tulemasta uskoon omasta vapaasta tahdostaan.

Uskottava todistus edellyttää, että levitämme hyvää sanomaa yhdessä, emme kilpaillen keskenämme. On tärkeää elää ja julistaa evangeliumia yhdessä perheissä, ystävien keskuudessa, työpaikoilla, seurakunnissa, koulutuksessa ja sielunhoidossa – sekä henkilökoh-taisissa kohtaamisissa että digitaalisissa tiloissa. Uskon julistuksen, myös julkisessa tilassa, tulee tarjota elämän suuntaa ja tukea ihmi-

siä, jotka kamppailevat eettisten, sosiaalisten ja poliittisten kysymysten kanssa.

Todistus edellyttää myös rehellistä kohtaamista omien epäonnistumistemme kanssa. Siksi tunnustamme, että kirkkomme ovat syyllistyneet syntisiin ja pahennusta herättäviin tekoihin todistuksen sijasta, aiheuttaen ja sallien suurta vahinkoa. Olennainen osa todistustamme on pyrkiä parantamaan haavat, jotka on aiheutettu kirkkojemme haavoittuville jäsenille.

Me sitoudumme

- lähestymään konteksteissamme kirkkoja, joiden kanssa meillä ei vielä ole suhteita, aktiivisesti ja avoimesti etsien mahdollisuuksia yhteiseen todistukseen ja yhteistyöhön;
- todistamaan ja evankelioimaan yhdessä muiden kirkkojen kanssa, solmien sopimuksia keskinäisen luottamuksen vahvistamiseksi ja haitallisen kilpailun sekä uusien jakolinjojen riskin välttämiseksi;
- puolustamaan ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapautta;
- osallistumaan aktiivisesti niiden tunnustamiseen ja tukemiseen, jotka ovat kärsineet, kuunnellen heidän tarinoitaan ja kunnioittaen heidän muistoaan;
- paljastamaan väärinkäytökset, saattaen vastuuseen tekijät ja ne, jotka suojelevat heitä;
- luomaan yhdessä kulttuureja, joissa vallitsevat vieraanvaraisuus, suoja, ystävällisyys, totuus ja rauha.

5. Jatkaen dialogia ja toimien yhdessä

Viime vuosikymmeninä olemme Pyhän Hengen johdatuksessa kulkeneet pitkän matkan kirkkojemme välisessä dialogissa ja kohtaamisessa. Monet kristityt eri kirkkoista elävät rinnakkain naapurustoissaan, työpaikoillaan ja perheissään, ollen vuorovaikutuksessa ystävyyden hengessä. Eri kirkkoihin kuuluvien perheet ovat muodostuneet lähteeksi ja inspiraatioksi ekumeenisen elämän mallina,

osoittaen tunnustuksellisten erojen aiheuttamia haasteita ja avaten teitä löytää uusia tapoja yhdessä rakkaudessa.

Kahdenvälisiä ja monenvälisiä ekumeenisia elimiä on perustettu ja ylläpidetty yhteistyön edistämiseksi paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Ne ovat tuottaneet merkittäviä asiakirjoja ja sopimuksia, jotka ovat auttaneet kirkkojamme kehittämään teologista pohdintaa ja tukeneet niiden yhteistä toimintaa. Olemme kiitollisia Herralle siitä, mitä on saavutettu.

Euroopan tasolla on tarpeen vahvistaa yhteistyötä Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK), Euroopan piispainkokousten neuvoston (CCEE) ja muiden tunnustustenvälisten kirkollisten järjestöjen välillä. On myös tärkeää tuoda globaaleja kirkollisia näkökulmia näihin keskusteluihin.

Jos kirkkojen tai kirkkoperheiden välillä tai sisällä syntyy konflikteja, on tarpeen käynnistää ja tukea sovittelua ja rauhanponnisteluja. On tärkeää reagoida rehellisyyden, nöyryyden, katumuksen ja yksiselitteisen sitoutumisen hengessä Kristuksen vapauttavaan evankeliumiin kaikkia äärimmäisyyden tai polarisaation taipumuksia vastaan kirkoissa sekä uskonnon väärinkäyttöä vastaan. Tunnustaessamme, että dialogissamme on edelleen kysymyksiä, jotka aiheuttavat vaikeuksia, meitä vahvistaa se tie, jota olemme kulkeneet yhdessä.

Me sitoudumme

- elämään ja toimimaan yhdessä kaikilla kirkollisen elämän tasoilla, missä olosuhteet sen sallivat eikä ole uskon liittyviä tai muita painavia syitä, jotka estäisivät sen;
- jatkamaan tunnollista ja intensiivistä dialogia eri tasoilla kirkkojemme välillä sekä rohkaisemaan ekumeenisten asiakirjojen vastaanottoa ja toimeenpanoa;
- edistämään ja tukemaan ekumeenisia verkostoja, uskonnollisia yhteisöjä ja ruohonjuuritason liikkeitä;
- suojelemaan uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksia, käsittelemään väärinkäsityksiä ja voittamaan ennakkoluuloja enemmistö- ja vähemmistökirkkojen välillä maissamme;
- edistämään dialogia ja keskustelemaan yhdessä kiistanalaisista uskon ja etiikan kysymyksistä evankeliumin valossa.

6. Nuoret kirkoissa ja ekumeniassa

Nuoret eivät ole vain kirkkojen ja ekumenian tulevaisuus, vaan myös niiden nykyisyys. He ovat kirkon tärkeitä jäseniä (1. Tim. 4:12) ja tuovat näkökulmia ja energiaa, jotka auttavat kirkkoja vastaamaan nyky-yhteiskunnan tarpeisiin ja haasteisiin. Samalla Euroopassa kasvava sekularisaatio ja uskonnollisiin instituutioihin kohdistuvan luottamuksen heikkeneminen vaikeuttavat nuorten kokemusta kuulumisesta ja tarkoituksellisesta integroitumisesta kirkkoon tai ekumeeniseen toimintaan sekä tämän kuulumisen ja integraation ilmaismista. Vahvistamme kuitenkin sen ratkaisevan roolin, jota nuoriso- ja opiskelijajärjestöt sekä nuorten kokoontumiset ovat aina näyttelleet kirkoissa ja ekumeniassa.

Ekumeeniset prosessit ja juhlat kaipaavat usein nuorten täysipainoista osallistumista, osittain siksi, että niiden kulttuuri ja kieli merkitsevät vähän nuoremmille sukupolville. Siitä huolimatta monille nuorille uskoville tänään kristittynä oleminen merkitsee ekumeenisuutta. Matkalla kohti kirkkojen näkyvää ykseyttä meidän on siksi varmistettava, että nuoret löytävät ja muovaavat tiloja yhteisölle, hengelliselle kasvulle, sosiaaliselle vastuulle ja merkitykselliselle dialogille muiden kanssa.

Me sitoudumme

- integroimaan nuoret, heidän kokemuksensa ja odotuksensa kaikkiin kirkollisen elämän osa-alueisiin, rohkaisten aktiivisesti heidän täysimääräistä osallistumistaan päätöksentekoprosesseihin ja tukien nuorten johtamia aloitteita;
- mahdollistamaan yhdessä nuorten kanssa tilaisuuksia hengelliseen kasvuun ja johtajuuden kehittämiseen nuorisotoiminnan, mentoroinnin ja koulutuksen kautta;
- edistämään sukupolvien välisiä suhteita kirkkojen sisällä ja välillä, edistäen keskinäistä oppimista ja ymmärrystä nuorten ja vanhempien jäsenten välillä;
- puolustamaan nuorten oikeuksia ja hyvinvointia laajemmassa yhteiskunnassa, käsitellen kysymyksiä kuten koulutus, työllisyys, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus ja mielenterveys.

III. KOHTAAMISEN ULOTTU- VUUDET EUROOPASSA

*”Autuaita rauhantekijät:
he saavat Jumalan lapsen nimen.”
(Matt. 5:9)*

7. Osallistuminen Euroopan rakenta- miseen muuttuvassa maailmassa

Kirkot ymmärtävät sitoutumisensa Euroopan rakentamiseen osaksi lähetystehtäväänsä. Euroopan ykseys on hedelmä sen kansojen moninaisuudesta kumpuavien rikkauksien jakamisesta. Kristillinen usko on vaikuttanut Euroopan kulttuureihin ja arvoihin ja on erottamattomasti sidoksissa Euroopan historiaan. Samalla tunnustamme, että kristityt eivät ole kyenneet estämään kärsimystä ja tuhoa, joita eurooppalaiset ovat aiheuttaneet sekä Euroopassa että sen ulkopuolella.

Olemme vakuuttuneita siitä, että kristinuskon hengellinen perintö on voimaannuttava inspiraation ja rikastumisen lähde Euroopalle. Kristillisen uskon pohjalta pyrimme kohti inhimillistä, sosiaalisesti tietoista Eurooppaa, jossa ihmisoikeudet ja rauhan, oikeudenmukaisuuden, vapauden, suvaitsevaisuuden, osallisuuden ja solidaarisuuden (Jes. 1:17) perusarvot vallitsevat. Samoin korostamme elämän kunnioittamista; ihmissuhteiden merkitystä, mukaan lukien avioliitto ja perhe; köyhien etusijaa; valmiutta antaa anteeksi ja kaikessa myötuntoa.

Tuomitsemme kaikenlaisen väkivallan ihmisiä kohtaan, erityisesti väkivallan kaikkein haavoittuvimpia ja vähemmistöjä kohtaan. Kirkoilla on erityinen vastuu varmistaa, ettei niiden opetus tuomitse naisia ja lapsia jatkamaan tilanteissa, joissa esiintyy perheväkivaltaa

ja hyväksikäyttöä. Tunnustamme vastuumme huolehtia haavoittuvista, vammaisista ja syrjäytetyistä ihmisistä, suojella heitä ja luoda heille turvallisista tiloja sekä edistää oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa kaikille.

Euroopan kristityt ovat osa globaalia ihmisten perhettä. Pidämme alueellisten, kansallisten, kulttuuristen ja uskonnollisten perinteiden moninaisuutta rikastuttavana. Siitä huolimatta erilaiset taustat voivat johtaa kiistoihin etiikan ja uskon kysymyksissä. Kristittyinä meidät on kutsuttu kohtaamaan toisemme kuuntelevassa, harkitsevassa ja rakastavassa hengessä. Meidän tulisi huolehtia suhteiden ja ystävyyksien rakentamisesta kumppaneiden kanssa muista maailman osista. Toivo oikeudenmukaisemman maailman ja oikeudenmukaisemman Euroopan rakentamisesta, joka on ihmispersoonalle arvollisempi, on yhdistettävä tietoisuuteen siitä, että ihmisen ponnistelut eivät riitä, ellei niitä kannattele Jumalan armo.

Me sitoudumme

- edistämään Euroopan ykseyttä, tunnistaen ja pyrkien torjumaan geopolittisia ja sosioekonomisia jakolinjoja;
- rohkaisemaan osallistumista demokraattisiin prosesseihin yhteisen hyvän edistämiseksi;
- ilmaisemaan yhdessä kirkkojen huolenaiheet ja näkemykset Euroopan instituutioille;
- vastustamaan kaikkia taipumuksia epäinhimillistämiseen ja ihmiselämän halveksuntaan edistämällä jokaisen ihmisen ja koko ihmispersoonan kukoistusta, erityisesti haavoittuvien;
- vahvistamaan naisten asemaa kirkossa ja yhteiskunnassa sekä puolustamaan heidän yhtäläisiä oikeuksiaan;
- tuomitsemaan uskonnollisen ääriajattelun ja kaiken, mikä uhkaa keskinäisiä siteitämme;
- torjumaan kaikki yritykset käyttää uskontoa ja kirkkoa etnisiin, nationalistisiin, poliittisiin tai populistisiin tarkoituksiin;

- vastustamaan nationalismin muotoja, jotka johtavat kansojen ja vähemmistöjen sortoon, sitoutuen edistämään väkivallattomia strategioita ja ratkaisuja sekä puolustamaan ihmisoikeuksia ja vähemmistöjen oikeuksia;
- luopumaan eurokeskeisistä asenteista samalla kun tunnustamme ja toteutamme oman osamme koko ihmiskunnan hyvinvoinnin edistämisessä.

8. Suhteiden vahvistaminen juutalaisiin ja juutalaisuuteen

Me olemme sidoksissa ainutlaatuihin yhteisiin juutalaisten kanssa. Juutalais-kristilliset suhteet ovat edelleen olennainen osa jokaisen kristityn identiteettiä. Juutalaiset ovat liiton kansa, jota Jumala ei ole koskaan hylännyt. He ovat yhä ”rakkaat” ja valitut; ”sillä Jumalan lahjat ja kutsu ovat peruuttamattomat”. He ovat meidän elävä ja ylläpitävä juuremme (Room. 11:18, 28–29). ”Heistä, lihan mukaan, on Messias” (Room. 9:5). Juutalaisia ei ole koskaan korvattu kristillisellä kirkolla, heprealaista Raamattua ei ole koskaan korvattu Uudella testamentilla, eikä ensimmäistä liittoa ole koskaan korvattu uudella.

Tunnustamme Pyhän Hengen lahjana kasvavan tietoisuuden kristittyjen ja juutalaisten välisestä syvästä siteestä. Voimme lukea pyhää Raamattua yhdessä ja rikastua toistemme tulkinnoista. Paheksomme ja tuomitsemme kaikki antisemitismin muodot, kaiken vihan ja vainon puhkeamisen. Pyydämme Jumalalta anteeksi kristittyjen keskuudessa esiintyneitä juutalaisvastaisia asenteita ja pyydämme juutalaisilta sovintoa. Yhdessä heidän kanssaan kristittyjen on tultava juutalaisen läsnäolon ja perinnön muistojen vartijoiksi Euroopassa, jonka Shoah on rikkonut ja lähes pyyhkinyt pois.

Me sitoudumme

- vastustamaan kaikkia antisemitismien ja antijuutalaisuuden muotoja kirkossa ja yhteiskunnassa;
- etsimään ja syventämään dialogia juutalaisten kanssa kaikilla tasoilla, tähdäten yhteiseen juutalais-kristilliseen työhön ja toimintaan Euroopassa ja maailmassa;
- vahvistamaan tietoisuutta juutalaisesta perinnöstä teologiassamme ja liturgiassamme;
- tarkastelemaan uudelleen liturgisia, katekismus- ja saarnatekstejä juuriaksemme pois korvausteologian;
- luopumaan institutionaalisesta proselytistisestä käännetytyydestä juutalaisten parissa, ollen kuitenkin aina valmiita antamaan henkilökohtaisen todistuksen Jeesuksesta.

9. Suhteiden vahvistaminen muslimien ja islamin kanssa

Juutalaisille, kristityille ja muslimeille Abraham on perustava hahmo. Kristityt jakavat muslimien kanssa uskon yhteen armolliseen Jumalaan. Sekä yhteiset piirteemme että eroavaisuutemme voivat auttaa meitä ymmärtämään paremmin itseämme ja toisiamme. Olemme kiitollisia monista uskontojen välisen dialogin muodoista – elämän ja toiminnan dialogista, teologisesta vaihdosta ja uskonnollisesta kokemuksesta. Pohdinnat islamin ja kristinuskon suhteista auttavat kristittyjä vaalimaan suhteitaan abrahamilaisten uskontojen kesken.

Muslimit ja kristityt jakavat sekä menneisyyden että nykyisyyden Euroopassa. Näihin ovat kuuluneet rauhanomainen rinnakkaiselo ja naapuruussuhteet, mutta myös sodat ja kivuliaat kokemukset, vahvat varaukset ja ennakkoluulot molemmin puolin. Ymmärryksen lisäämiseksi ja paremman yhteiselämän edistämiseksi rohkaisemme kristittyjen ja muslimien kohtaamisten tiivistämistä sekä muslimien ja kristittyjen dialogin vahvistamista kaikilla tasoilla.

Me sitoudumme

- etsimään ja edistämään dialogia muslimien kanssa kaikilla tasoilla, tunnistaen ja edistäen yhteisiä huolenaiheita, tavoitteenamme kehittää yhteisiä muslimien ja kristittyjen hankkeita ja toimintoja Euroopassa ja maailmassa;
- vastustamaan vihamielisyyttä ja ennakkoluuloja islamia kohtaan kirkossa ja yhteiskunnassa sekä syrjintää muslimeja kohtaan niin institutionaalisella kuin yksilötasolla;
- työskentelemään yhdessä muslimien kanssa rauhan puolesta ääriajattelua ja uskonnon väärinkäyttöä vastaan.

10. Vuorovaikutus muiden uskontojen ja maailmankatsomusten kanssa

Euroopan hengellinen maisema muuttuu jatkuvasti, ja siihen kuuluu monia uskonnollisia vakaumuksia ja ei-tunnustuksellisia maailmankatsomuksia ja elämäntapoja sekä itäisiä uskontoja ja uusia uskonnollisia yhteisöjä. Lisäksi yhä useammat ihmiset omaksuvat sekulaarisia ja ateistisia maailmankatsomuksia, ovat välinpitämättömiä uskoa kohtaan tai noudattavat muita elämänfilosofioita. Siitä huolimatta voimme kaikki elää ja toimia yhdessä yhteisten huolenaiheidemme ja vastuidemme pohjalta toisia ihmisiä ja yhteiskuntaa kohtaan.

Tunnustamme, että kristillisten kirkkojen on harkittava, minkä ryhmien kanssa ne voivat ja haluavat olla vakavasti vuorovaikutuksessa. Kun vuorovaikutus yksilöiden ja yhteisöjen kanssa on mahdollista, keskinäistä ymmärrystä tulisi edistää ja suhteita vahvistaa ja syventää. Toisiamme kunnioittaen otamme vakavasti toistemme kriittiset kysymykset, puolustaen aina reiluja keskusteluja.

Me sitoudumme

- edistämään kulttuurienvälistä ja uskontojen välistä oppimista keskinäisen kunnioituksen ja rauhanomaisen yhteiselämän tukemiseksi;
- puolustamaan ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapautta tavoitteenamme rakentaa Eurooppaa yhdessä kaikkien oikeuksien ja yhteisen hyvän viitekehyksessä;
- olemaan avoimia dialogille kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa ja edistämään heidän kanssaan yhteisesti tärkeitä asioita, mikä meille on myös todistusta kristillisestä uskostamme.

IV. YHTEISEN VASTUUN JA TOIMINNAN ALUEET EUROOPASSA

*”Miten hyvä ja kaunis onkaan
veljesten yhteinen, sopuisa elämä!”
(Ps. 133:1)*

11. Edistäen rauhaa ja sovintoa

Historia osoittaa, että sota ei ole tehokas keino ratkaista kiistoja kansojen välillä. Vaikka väkivallattomat ratkaisut ovat aina ensisijaisia, tunnustamme, että joudumme joskus kohtaamaan traagisen todellisuuden: valinnan jatkaa väkivallan sallimista tai käyttää voimaa sen lopettamiseksi. Kirkkoina meidän tulee anoa Jumalalta rauhaa Hänen lahjanaan, tunnustaen samalla, että rauhaa on myös rakennettava aktiivisesti päivä päivältä oikeuden ja rakkauden tekojen kautta.

Rauha ei ole vain sodan puuttumista. Ei ole todellista rauhaa ilman reiluutta, totuutta, oikeudenmukaisuutta ja solidaarisuutta. Siksi vahvistamme, että sota ja väkivalta ovat tappio ihmiskunnalle ja että vain rauhassa ja rauhan kautta voidaan taata ihmisarvon ja sen luovuttamattomien oikeuksien kunnioitus. Käännyimme kohti rauhaa, kun “taomme miekoista auroja” (Jes. 2:4).

Kristus opettaa meitä rakastamaan vihollisiamme (Matt. 5:44). Uskomme ei salli meitä olemaan epätoivoisia vastustajiemme suhteen. Emme samaista erehtyneitä heidän virheisiinsä, emmekä menetä toivoa heidän suhteensa. Sovinto sisältää anteeksiannon pyytämisen ja antamisen sekä sopimuksen asianmukaisesta hyvi-tyksestä. Rauhan ja sovinnon tavoittelu tarkoittaa tilojen luomista, joissa hyvän tahdon ihmiset kokoontuvat, ollen valmiita vilpittömään

ja jatkuvaan dialogiin, valmistellen tietä uusille edistysaskeleille kohti oikeudenmukaisuutta ja kaikkien ihmisten rauhanomaista rinnakkaiselo.

Me sitoudumme

- työskentelemään rauhan puolesta Euroopassa ja koko maailmassa, Jumalan kuviksi luotuina, Rauhan Herran palvelijoina;
- pysymään pelottomina sodan edessä, pyrkien luomaan tiloja, joissa ihmiset voivat kohdata ja toimia yhdessä;
- hyödyntämään uskonnollisia voimavaroja parantumisen ja rauhan edistämiseksi, mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden ryhmien kanssa;
- rohkaisemaan, edistämään ja tukemaan sovinnon ja anteeksiannon prosesseja, asettaen aina etusijalle väkivallattomat lähestymistavat konfliktien ratkaisemiseksi.

12. Varjellen luomakuntaa

Uskomme Jumalaan, joka rakastaa kaikkia luotuja, ja tunnustamme kiitollisina luomakunnan lahjan, luonnon arvon ja kauneuden sekä täydellisen riippuvuutemme luomakunnasta koko olemassaolomme ajan. Paheksomme maan hyvyyksien liikakäyttöä, joka johtaa ekologiseen kriisiin, ilman että tunnustetaan niiden rajallisuutta ja tulevien sukupolvien tarpeita.

Ekologinen kriisi paljastaa hengellisen ja eettisen epäonnistumisen täyttää kristillinen kutsumuksemme suhteessa luontoon ja lähimmäisiimme. Se vaatii vastausta, joka juurtuu liturgiaamme, jumalanpalvelukseemme ja opetuslapseuteemme. Uskomme Pyhän Hengen elämää antavaan ja lunastavaan läsnäoloon luomakunnassa ja tunnustamme tarpeen ekologiseen kääntymykseen korjataksemme suhteemme koko luomakuntaan, muistaen myös, että Kristus on “kaiken luomakunnan esikoinen” (Kol. 1:15).

Kutsumme toisiamme työskentelemään kestävien elinolosuhteiden luomiseksi kaikille. Jumalan edessä vastuullisina meidän on kehitettävä ja sovellettava yhteisiä kriteerejä sen erottamiseksi, mikä

on eettisesti toivottavaa nykyisille ja tuleville sukupolville, ilman liiallista luottamusta teknologisiin ratkaisuihin. Kehotamme kaikkia kristittyjä huolehtimaan yhteisöistä ja ympäristöstä, joissa he elävät, ja siten suojelemaan yhteistä kotiamme. Luojan toiminnan kunnioituksen ja kiitollisuuden merkiksi rohkaisemme kirkkoja vaalimaan luomakuntaa liturgisesti yhdessä ympäri vuoden, erityisesti Luomakunnan juhlapäivänä (1. syyskuuta) ja siihen liittyvän Luomakunnan ajan aikana.

Me sitoudumme

- muuttamaan käsitystämme luomakunnasta, siirtymään omistushalusta kohti ihmettelyä ja tunnustamaan täydellisen riippuvuutemme luodusta maailmasta;
- toimimaan käyttäytymisen muutoksen puolesta henkilökohtaisella, kirkollisella, sosiaalisella, yhteisöllisellä ja poliittisella tasolla luomakunnan varjelemiseksi ja vaalimiseksi;
- toimimaan yhdessä kohti oikeudenmukaisempaa ja kestävämpää elämäntapaa, muuttamaan elämäntyyliämme, suosimaan kohtuullisuutta ja pidättyväisyyttä käyttäessämme resursseja, jotka ovat Jumalan lahja meille ja tuleville sukupolville;
- tukemaan kirkollisia järjestöjä ja ekumeenisia verkostoja, jotka työskentelevät syventääkseen tietämystämme ja ymmärrystämme luomakunnasta ja sen suojelusta;
- tukemaan yhteisöjä, joita ilmastonmuutoksen, biodiversiteetin katoamisen ja muiden ympäristömuutosten vaikutukset koskettavat.

13. Matkaten yhdessä maahanmuuttajien, pakolaisten ja kotinsa menettäneiden kanssa

Maahanmuutto muuttaa Euroopan ja eurooppalaisten kirkkojen maisemaa. Maahanmuuttoa voivat edistää monet tekijät, kuten taloudelliset olosuhteet, poliittiset motiivit, työnhaku, vaino, pakotettu

siirtyminen tai ilmastonmuutos. Liikkeellä oleviin ihmisiin kuuluvat pakolaiset, suojelua ja turvapaikkaa hakevat, taloudelliset siirtolaiset ja monet muut ryhmät. Tunnustamme, että pakotettu tai tahaton maahanmuutto aiheuttaa usein syvää kärsimystä, koska se repäisee ihmisen juuriltaan tai katkaisee yhteyden lähtöpaikkaan. Vahvistaen jokaisen ihmisen arvon ja oikeudet tuomitsemme kaikenlaisen pakotetun maahanmuuton, modernin orjuuden ja erityisesti ihmiskaupan: pidämme näitä rikoksina ihmisyyttä vastaan. Lupaamme jatkaa työtä kohdataksemme pakotetun maahanmuuton uhrit kunnioituksella ja inhimillisellä myötätunnolla, tarjoten heille mahdollisuuden rakentaa uusi elämä.

Samalla kun tunnustamme tilanteen monimutkaisuuden, korostamme ja vahvistamme raamatullista vieraanvaraisuuden motiivia (5. Moos. 10:18), mukaan lukien Jeesuksen omat kokemukset pakolaisuudesta (Matt. 2:13–23; 25:35). Pidämme kiinni kristillisestä velvoitteesta osoittaa vieraanvaraisuutta muukalaisille, ja kutsumme siksi kaikkia ihmisiä toivottamaan siirtolaiset tervetulleiksi, suojelemaan heitä, edistämään heidän hyvinvointiaan ja integroimaan heidät.

Sekä Eurooppaan suuntautuva maahanmuutto että Euroopan sisäinen muuttoliike ovat johtaneet monikulttuuriseen ja moniuskontoiseen yhteiskuntaan, mikä on merkittävästi muuttanut kohdemaitten etnistä, sosiaalista, kulttuurista ja tunnustuksellista maisemaa sekä muokannut seurakuntien koostumusta. Samalla maahanmuutto jättää usein suuria aukkoja lähtömaihin ja niiden kirkkoihin.

Siitä huolimatta maahanmuutto rikastuttaa myös vastaanottavan yhteiskunnan kulttuurista ja uskonnollista moninaisuutta. Monet paikalliset kristilliset yhteisöt ovat olemassa maahanmuuttajien läsnäolon ansiosta, ja nämä maahanmuuttajat ovat itse hyvin moninaisia. Konteksteissa, joissa sekä paikallisilla että maahanmuuttajilla on epävarmuutta, rohkaisemme kirkkoja luomaan kohtaamisen tiloja ja edistämään solidaarisuuden kulttuuria, pyrkien herättämään luottamusta ja keskinäistä kunnioitusta ihmisten kesken. Uskonnolliset voimavarat, taide ja kulttuuri omaavat suuren potentiaalin yhdistää ihmisiä yli kulttuuristen taustojen, kielten ja uskomusten.

Me sitoudumme

- liittymään yhteen diakoniassa, edistäen ja harjoittaen vieraanvaraisuuden ja solidaarisuuden kulttuuria;
- osallistumaan muutokseen tähtäävään toimintaan, joka heijastaa kristilliseen uskoon sisältyviä oikeudenmukaisuuden, rakkauden ja osallisuuden arvoja;
- tarjoamaan sielunhoitoa, mukaan lukien pääsyn sosiaaliseen ja oikeudelliseen tukeen, edistäen yhteisön rakentumista ja mahdollistaen rauhanomaisen ja kunnioittavan yhteiselämän;
- työskentelemään yhdessä poliittisten instituutioiden kanssa – tai tarvittaessa haastamaan ne – puolustaaksemme siirtolaisten oikeuksia ja hyvinvointia: muotoillen sisäisiä ja kansainvälisiä politiikkoja, turvaten ihmisoikeudet, lisäten yleistä tietoisuutta, käsitellen järjestelmällisiä haasteita ja edistäen yhteistyötä maahanmuuttajien asiaa ajavien järjestöjen kanssa;
- vastustamaan muukalaisvihaa ja kaikkia maahanmuuttajien kielteisiä kuvauksia sekä torjumaan kaikenlaista pakotettua maahanmuuttoa ja tarjoamaan turvaa ja suojaa sitä tarvitseville.

14. Vuorovaikutus uusien teknologioiden kanssa

Vahvistamme, että inhimillinen älykkyys on Jumalan lahja ihmis-kunnalle; meidät on kutsuttu käyttämään sitä Jumalan kunniaksi (Ps. 8:5–9). Tunnustamme, että tiede ja teknologia ovat kiehtovia – ja joskus pelottavia – ihmisen luovan potentiaalin tuotteita, jotka muokkaavat tapoja, joilla suhtaudumme maailmaan, toisiimme ja itseemme.

Tekoäly ja muut autonomiset digitaaliset järjestelmät, kloonaukset ja ihmisen parantaminen sekä uudet viestinnän muodot muokkaavat radikaalisti sosiaalista vuorovaikutusta, yhteiskuntaa kokonaisuutena ja sekä ihmisten että luonnonvarojen hallintaa. Ne vaikuttavat yhä enemmän jokapäiväiseen elämäämme, kauaskantoisin ja vielä osin

tuntemattomin seurauksin henkilökohtaisiin suhteisiin, koulutukseen, julkishallintoon ja poliittisiin järjestelmiin sekä suhteeseemme ympäristöön.

Uusien teknologioiden nopean kehityksen edessä korostamme tarvetta hallita kaikkea teknologiaa yhteisen hyvän edistämiseksi sen sijaan, että annamme sen lisätä vihaa, polarisaatiota ja valheiden sekä pelon leviämistä. Sekä toiveet että pelot, jotka liittyvät uusiin teknologioihin, on tasapainotettava Jeesuksen näkemyksellä kukoistavasta ihmisyydestä, kunnioittaen ihmisen koskemattomuutta ja synnynnäistä arvoa sekä henkilökohtaisten suhteiden ja inhimillisen tiedon merkitystä. Muuten ihmisten vieraantuminen, etääntyminen ja eriarvoisuus jatkavat kasvuaan hallitsemattomasti, sallien tiedon ja varallisuuden keskittymisen harvojen käsiin ja aiheuttaen vakavia riskejä demokraattisille yhteiskunnille ja rauhanomaiselle rinnakkaiselolle. Rohkaisemme kirkkoja ja kristittyjä olemaan demonisoimatta uusia teknologioita ja näkemään ne mahdollisuutena, kutsuna kriittiseen ajatteluun ja syventämään tietoisuutta ihmisen vastuusta.

Me sitoudumme

- edistämään digitaalista lukutaitoa ja kriittistä suhtautumista teknologiaan, antaen ihmisille valmiudet ymmärtää digitaalisia työkaluja ja teknologioita, käyttää niitä hyvin ja tehdä tietoisia päätöksiä niiden soveltamisesta;
- rohkaisemaan dialogia julkisen sektorin ja teollisuuden toimijoiden kanssa uusien teknologioiden herättämistä eettisistä, poliittisista, taloudellisista ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksistä;
- edistämään eettisten viitekehysten ja ohjeiden kehittämistä uusien ja kehittyvien teknologioiden soveltamisen ohjaamiseksi;
- tukemaan jatkuvaa arviointia näiden teknologioiden eettisistä vaikutuksista, pyrkien varmistamaan, että ne palvelevat yhteistä hyvää, edistävät totuuden etsintää ja juurtuvat kunnioitukseen jokaisen ihmisen arvosta ja ihmisarvosta.

Euroopan kirkkojen konferenssi

Ekumeeninen keskus
rue Joseph II, 174
BE-1000 Brussels
Belgium

**Euroopan piispainkokousten
neuvosto**

CCEE
Via della Pigna, 13A
00 186 Roma
Italia

